

הליקוי הרפואי והשלכותיו על אי כושר

■ ההחלטה אם התובע נכה מחייבת לבחון בראש ובראשונה את השפעת הליקוי הרפואי על הכושר להשתכר.

■ ההשלכות התפקודיות, הנובעות מהליקויים הרפואיים שאובחנו, נקבעות על ידי רופא מוסמך, המסכם את קביעתו על גבי טופס חוות דעת רופא על כושר השתכרות.

■ ההמלצה של הרופא בנושא אי כושר צריכה להיות מנומקת ומפורטת :

1. תובע שאינו מסוגל לכל עבודה.

במקרים בהם התובע לאור הליקוי הרפואי אינו מסוגל לכל עבודה, יש לקבוע לו דרגת אי כושר בשיעור 100%.

תובע שמסוגל לעבודה מוגנת בלבד, או מסוגל

להשתכר עד 25% מהשכר הממוצע במשק.

במקרים בהם התובע :

א- מסוגל לעבודה מוגנת בלבד.

ב- מסוגל לעבודה בהיקף שאינו עולה על 1/4 משרה.

ג- משתכר פחות מ-25% מהשכר הממוצע במשק, ואין משולמים

עבורו דמי ביטוח. יש לקבוע לתובע דרגת אי כושר בשיעור 75%

(המזכה אותו בקצבת נכות מלאה).

בשני מקרים אלו, בהם עקב מצבו הרפואי אין לתובע כושר לעבוד ולהשתכר או שהוא מסוגל לעבודה מוגנת בלבד,

אין צורך בבדיקה של משתנים נוספים, ואין גם צורך בחוות דעת של פקיד שיקום, זאת בהסתמך על האמור בסעיף 209 (ג) לחוק על פיו: " (ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי פקיד תביעות לקבוע לתובע דרגת אי-כושר להשתכר, שאינה פחותה מ-75%, אף ללא קבלת חוות דעת של פקיד שיקום."

תובע המסוגל לעבוד בנסיבות מסוימות -

■ ניתוח ההשלכות התפקודיות של הנכות הרפואית :

במקרים בהם הליקוי הרפואי אינו מונע את היכולת לעבוד, או שהגבלה לעבודה היא חלקית, על הרופא לתאר את ההגבלות שמטיל הליקוי הרפואי, או שילוב הליקויים הרפואיים, על ביצוע עבודה קודמת בה עבד התובע, או על ביצוע עבודה אחרת המתאימה לו, ובאיזה הקף.

■ חוות הדעת של הרופא משמשת, כאמור לעיל, בסיס להחלטה על דרגת אי כושר.

■ לאור השונות הרבה בליקויים על הרופא לשים דגש על המגבלות הנובעות מהנכות הספציפית של כל תובע.

אין להסתפק באמירות כלליות כגון: מסוגל לעבודה בחצי משרה, ויש לנמק כל המלצה בהתייחס למגבלות הנובעות מהנכות.

א.

יכולת מבחינה פיזית.

- היכולת לבצע עבודה: בעמידה, בישיבה,
- היכולת להתכופף,
- היכולת לבצע פעולות הכרוכות : בהרמת משקל, נשיאת משאות, הליכה מרובה, ישיבה ממושכת, שימוש במוטוריקה גסה, שימוש במוטוריקה עדינה; היכולת לבצע פעולות לאורך זמן;
- היכולת למאמץ פיזי והאם קיים בכך סיכון;
- היכולת לעבוד ברציפות לאורך זמן,
- היכולת לריכוז והתמדה בעבודה והיכולת לעבוד בקצב סביר.

ב.

הגבלה בתנאים סביבתיים.

- היכולת לעבוד בחוץ, לעבוד בתנאים של קור וחום, הגבלה לעבודה עם חומרים שונים (לפרט איזה),
- היכולת לעבוד ברעש,
- היכולת לבצע עבודה הדורשת טיפוס למקומות גבוהים,
- היכולת לעלות מדרגות למקום עבודה ובתוך מקומות עבודה,
- היכולת לעבוד עם מכונות.

ג.

הגבלות בחושים

- הגבלה בראייה והשלכותיה, הגבלה בשמיעה והשלכותיה על שילוב בעבודה.

ד.

מחלות מאופיינות בהתקפים (לרבות אלרגיות).

- **תדירות ההתקפים, משך ההתקפים, השפעה
מתמשכת של ההתקפים על יכולת התפקוד והשתלבות
בעבודה.**

ה.

מחלות מתקדמות.

- האם המחלה נמצאת במצב פעיל או במצב של רמיסיה,
- האם צפוי שינוי בעתיד הנראה לעין
- והאם יש מקום למעקב ומתי. במקרים של מחלות מתקדמות, יתייחס פקיד השיקום בהרחבה למצבו הריגשי של התובע, והתמודדותו עם הצפי הקשה של מחלתו, שכן יש לכך השפעה על יכולותיו של התובע להשתלב ולהתמיד בעבודה. במקרים של ספק יובא התיק לדיון בצוות בסניף וההחלטה תתקבל - בהתאם למכלול הנתונים.

1.

שימוש באביזרים.

- יש לקבל פירוט האם ובאילו אביזרים התובע משתמש (קביים, קטטר וכו') ומהן ההגבלות התפקודיות הנובעות משימוש באביזרים אלה, והשפעתם על יכולתו להשתלב בעבודה.

.ז

טיפול תרופתי והשפעתו.

- מהו הטיפול התרופתי אותו מקבל התובע והאם הוא גורם להגבלות זמניות או קבועות כגון: עייפות, עצבנות, חוסר ריכוז, קושי להתעורר בבוקר וכד'.

ח.

יכולת קוגניטיבית

- כדי לבדוק אם יש לליקוי השפעה על היכולת הקוגניטיבית,
- וכן כדי לברר אם קיים נזק מוחי הרופא ייעזר, לפי הצורך, בפסיכולוגים המתמחים בנושא על מנת להשיב לקבוע : מה מידת הפגיעה הקוגניטיבית ומה השפעתה על התחומים הבאים: היכולת הקוגניטיבית, ההתנהגות, היכולת להתרכז, היכולת ללמוד ולמלא הוראות, היכולת להתארגן לביצוע רצף וסדר פעולות נדרש וכו'.
- כמו כן תבחן השאלה האם קיים נזק מוחי, שיש בו כדי להסביר את הפגיעה הקוגניטיבית.

ט.

היכולת להשתמש בתחבורה ציבורית.

■ **במקרים הרלבנטיים, בהם אין לתובע רכב ניידות, על פי שאלה של פקיד שיקום או פקיד תביעות, ייתן הרופא חוות דעת על היכולת של התובע:**

להשתמש בתחבורה ציבורית; לנסוע בתחבורה ציבורית נסיעות ממושכות יחסית; (3) להגיע ברגל מתחנת אוטובוס למקומות עבודה אפשריים;

!

ליקוי נפשי (מחלת נפש, הפרעות אישיות):

- **כאשר מדובר בליקוי נפשי יפרט הרופא את השפעת הליקוי הנפשי על היכולת של התובע בתחומים הבאים: עבודה עם אנשים. עמידה בלוח זמנים. קבלת משמעת. התמדה בביצוע משימות. עמידה בתנאי לחץ. למידה של משימות חדשות. עבודה בתנאים של סביבה משתנה.**

החלמה ושיקום רפואי:

- במקרים רבים המצב הרפואי אינו יציב ולתובע צורך בטיפול רפואי, שיקום רפואי ותקופת החלמה.
- על הרופא לתת מידע לגבי משך התקופה בה יהיה התובע זקוק:
- לטיפול רפואי פעיל (אקטיבי) במחלתו, שמטרתו ריפוי או ייצוב המצב הרפואי.
- לשיקום רפואי, להחלמה.
- כמו כן ייתן הרופא מידע על התחזית (פרוגנוזה) מבחינת משך הזמן הנדרש לטיפול רפואי, שיקום רפואי, או החלמה, וזאת כדי לשקול מתן דרגה יציבה עם פתיחת תיק למעקב, או לחילופין דרגת אי כושר זמנית.